

28.05.2019

Skoleskyss Akershus Veileder friskoler f.o.m. skoleåret 2019/2020

Innholdsfortegnelse

INNLEDNING.....	2
1. KORT SAMMENDRAG AV RUTINER.....	3
2. ÅRSHJULET.....	4
3. GRUNNLEGGENDE FOR ALLE SKYSSAKER FOR FRISKOLER.....	5
4. RETT TIL GRATIS SKOLESKYSS UT I FRA AVSTAND.....	6
5. DELT BOSTED.....	9
6. SÆRLIG FARLIG ELLER VANSKELIG SKOLEVEI.....	11
7. MEDISINSK BEHOV FOR SKYSS.....	12
8. MIDLERTIDIG BOSTED.....	14
9. SKYSS I FORBINDELSE MED SFO OG LEKSEHJELP.....	16
10. MIDLERTIDIG REISEBEVIS.....	16
11. UTBETALING AV SKYSSREFUSJON.....	17
12. ØKONOMISK ANSVAR FOR SKOLESKYSS.....	17
13. HVEM GJØR HVA I SKOLESKYSSEN.....	18

INNLEDNING

Det følger av friskoleloven § 3-7 at elever i friskoler, som har rett på statsstøtte har skyssrettigheter etter deler av reglene i opplæringsloven innenfor sin egen bostedskommune. Opplæringsloven § 13-4 fastsetter at fylkeskommunen har et ansvar for skoleskyss i grunnskolen. I Akershus er fylkeskommunens ansvar delegert til Ruter As. Ruter har således ansvaret for å fatte vedtak om rett til skyss, og å gjennomføre skyssen. Kommunene og skolene har i tillegg et ansvar for skyss i skoletiden samt i grunnskolen for skyss av elever med «særlig farlig eller vanskelig skolevei» i grunnskolen der avstanden ikke oppfyller vilkåret. Elever i friskoler, med rett på skoleskyss, kan innvilges skolebillett, skyssrefusjon eller skoleskyss med minibuss/drosje. Ruter foretar en vurdering av hva den enkelte har rett på etter gjeldende regelverk.

Skoleskyss som utføres av Ruter skal primært foregå med den ordinære kollektivtrafikken. Elever som ikke kan følge den ordinære kollektivtrafikken kan etter egen søknad innvilges skoleskyss med minibuss eller drosje innenfor bostedskommunen.

Årsaker til å få innvilget spesialskyss kan være:

- Varig eller midlertidig skade eller sykdom.
- Manglende eller vanskelig kollektivforbindelse mellom hjem og skole

Spesialskyssen i Akershus organiseres av Ruters datterselskap Konsentra AS.

Konsentra AS vil f.o.m skoleåret 2019/2020 også håndtere innmeldingen av elever som skal ha skolebillett og skyssrefusjon. Innmelding av elever med rett på skolebillett skal gjøres i en egen webportal, heretter kalt bussportalen.

Rutiner og temaer om elevenes rettigheter og gjennomføringen av skoleskyssen for friskoler behandles i denne veilederen.

Akershus fylkeskommune innvilges årlig dispensasjon av Fylkesmannen fra reglene om gratis skoleskyss for elever som velger å gå på offentlig eller privat videregående skole utenfor Akershus Fylkeskommune.

1. KORT SAMMENDRAG AV RUTINER

RUTINER VED NYTT SKOLEÅR

Før nytt skoleår skal skolen gjøre følgende i bussportalen og skoleweb:

- Kontrollere at opplysninger over elever som skal ha skoleskyss er riktig både i henhold til elevens navn, fødselsnummer, adresse, skoletilhørighet, klassetrinn og søknadsgrunnlag (avstand, medisinsk med kollektiv, trafikkfarlig vei til holdeplass). Det skal også kontrolleres om delt bosted er valgt på de det gjelder.
- Stanse skoleskyss for elever som har flyttet/flyttet
- I skoleweb er det viktig å registrerte rett hva som er bostedsadresse og hva som er henteadresse.
- Slette elever som har sluttet/flyttet
- Vurdere hvorvidt nye elever og elever som tidligere har hatt skoleskyss med minibuss/drosje har behov for dette neste skoleår ut i fra medisinske behov, manglende kollektivtilbud og /eller gangavstand til holdeplass innenfor bostedskommunen. Vurderingen av funksjonsfriske elever skal gjøres ut i fra de krav som stilles til reisetid og gangavstand for elevens alderstrinn innenfor bostedskommunen.
- Legge inn riktig data om elever med behov for spesialskyss i Skoleweb.

Skolebilletter som er utstedt til elever med vinterskyss må skolen selv stanse i Bussportalen når perioden er over. For elever med innvilget vinterskyss sendes elevlisten i bussportalen som bestilling av skoleskolebilletter før skyssrettigheten trer i kraft på høsten. Kortene destrueres av skolen når skyssrettigheten opphører på våren. **Det blir belastet for refusjon etter persontakst inntil disse er stanset i Bussportalen.**

2. ÅRSHJULET

Viktige frister for skoleskyss gjennom skoleåret fordelt med ansvarsforhold:

AKTIVITET	FRIST	ANSVARLIG
1. JUNI		
Lister over skyssberettigede elever tilgjengeliggjøres i bussportalen		Konsentra
		
20. JUNI		
Registreing av endringer på skyssberettigede elever for kommende skoleår, samt innleggelse av nye i bussportalen		Skolene
		
20. JUNI		
Registrering i skoleweb av elever som skal ha skoleskyss med minibuss/drosje er for kommende skoleår		Skolene
		
10. AUGUST		
Utsending av vedtak til foresatte /skolebilletter til skolene		Konsentra

3. GRUNNLEGGENDE FOR ALLE SKYSSAKER FOR FRISKOLER

Retten til skoleskyss for elever i friskoler med rett på statsstøtte reguleres i:

- Friskoleloven med tilhørende forskrifter
- Opplæringsloven med tilhørende forskrifter
- Akershus fylkeskommunes retningslinjer for skoleskyss
- Tolkingstalelser fra Utdanningsdirektoratet
- Avgjørelser fra Fylkesmannen
- Andre relevante lovverk som barnelova, FNs barnekonvensjon osv.

Utgangspunktet for alle vurderinger om rett til skoleskyss er bosted. Med bosted menes vanligvis elevens folkeregistrerte adresse. Enkelte elever bor på andre adresser enn den folkeregistrerte, enten på grunn av midlertidig behov for annet bosted eller eleven bor på to adresser (delt bosted). Se egne kapitler om dette.

Elevers skyssrett hjemles i følgende forhold i loven:

- Friskoleloven § 3-7- den generelle skyssretten
- Avstand mellom bosted og skole – opplæringsloven § 7-1 første og andre ledd
- Særlig farlig eller vanskelig skolevei – opplæringsloven § 7-1
- Funksjonshemming, midlertidig skade eller sykdom – opplæringsloven § 7-3
- Reisefølge og tilsyn – opplæringsloven § 7-4
- **Alle skyssrettigheter er begrenset til innenfor bostedskommunen**

Ruter har i Akershus vedtaksmyndighet og skal fatte vedtak i alle saker om skoleskyss med følgende unntak hvor vedtak fattes i kommunen:

- Grunnskoleelever som har rett til skyss etter reglene om særlig farlig eller vanskelig skolevei dersom avstanden er kortere enn lovens oppgitte avstandsgrenser. Dette er uavhengig av om skolen er privat eller offentlig
- Elever som har rett til reisefølge etter opplæringslovens § 7-4.
- Elever som har rett til tilsyn før/etter skoletid etter opplæringsloven § 7-4

Skoleskyss skal primært foregå med ordinær kollektivtransport. Skolebusser og skoleskyss med minibuss/drosje settes opp til skolens ordinære start- og sluttider der ordinær kollektivtrafikk ikke dekker skyssbehovet innenfor bostedskommunen. Kjøring til andre tider kan avtales. Dette forutsettes at ankomst- og avgangstider ved skyssen samordnes og at antallet begrenses.

Fleksibel skyssordning brukes for medisinske elever som grunnet sin helsetilstand kan forventes å måtte avslutte skoledagen tidligere grunnet akutt endring i elevens medisinske tilstand. For å rett på fleksibel skyssordning må det fremkomme i legeerklæringen at det er forventet at pasienten/eleven vil kunne ha behov for skyss tidligere enn planlagt på dager der det oppstår en akutt situasjon knyttet til elevens helsetilstand. Når eleven har blitt syk i løpet av skoledagen ringer han/hun direkte til Konsentra som sender første ledige bil for å hente eleven. Dette er en ordning kun for å avhjelpe i akutte situasjoner for elever med en uforutsigbar helsetilstand. Slik skyss kan ikke planlegges da det er umulig å vite på forhånd hvilke dager dette vil gjøre seg gjeldende. Med andre ord, må det i søknaden legges inn til avtalte tider da det er disse Konsentra planlegger ut i

fra. De avtalte tidene vil Konsentra sende ut til hver skole ved skolestart. Retten til fleksibel skyss må fremgå av skyssvedtaket.

For elever i friskoler, med rett på statsstøtte, som oppfyller lovens vilkår knyttet til skoleskyss fattes følgende vedtak:

- Det innvilges skolebillett dersom skole og bostedskommune ligger i samme takstsone.
- Det innvilges skyssrefusjon innenfor bostedskommunen dersom skole og bostedskommune ligger i ulike takstsoner.
- Det innvilges skoleskyss med minibuss/drosje innenfor bostedskommunen på medisinsk vilkår (se eget kapittel om dette) eller grunnet manglende kollektivtilbud

Klagerett

Vedtak om skoleskyss er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven(fvl.) § 2b. Enkeltvedtak kan etter reglene i fvl. § 28 påklages av part i saken eller annen med rettslig klageinteresse. Klagefristen er tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket har nådd frem til vedkommende part eller vedkommende burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket jf. fvl. § 29. Klageorganet er Fylkesmannen i Oslo og Viken. En eventuell klage skal sendes via Ruter som før behandlingen av saken i klageorganet kan omgjøre vedtaket. Klagesaker som kommer inn etter fristen skal normalt avvises jf. fvl. § 33. I en klagesak skal alltid barnets beste fremkomme. Barnet skal selv få gi uttrykk for hvorledes det opplever skoleskyssen. Om barnet er under 15 år kan foresatte snakke med barnet og videreformidle i klagen hvorledes barnet opplever skoleskyssen.

4. RETT TIL GRATIS SKOLESKYSS UT I FRA AVSTAND

OPPLÆRINGSLOVEN § 7-1

Friskoleloven § 3-7 gir elever hvor avstand mellom bosted og skole overstiger lovens avstandskrav etter opplæringsloven § 7-1, etter korteste farbare vei, har rett på gratis skoleskyss. Opplæringsloven har fastsatt at følgende avstander gir rett til gratis skyss:

1. klasse:	2 km
2. – 10. klasse:	4 km

Hvordan måles avstanden?

Det fremgår av Ot.prp. nr. 46 (1997-98) at skoleveien skal regnes fra dør til dør etter farbar vei. Farbar vei kan være både offentlig og privat vei, gårdsvei, sti osv. så lenge veien er åpen for fri ferdsel til fots. Det er ikke korteste bilvei eller den trasé bussen kjører som skal legges til grunn, men den korteste vei som eleven kan benytte (ikke nødvendigvis den veien eleven velger å benytte) for å gå til og fra skolen som skal legges til grunn ved måling av avstand. Alle strekninger som er tillatt og farbar for gående kan inngå i målingen av avstand. Kunnskapsdepartementet har avklart at skoleveien skal beregnes som avstanden mellom inngangsdør hjemme og inngangsdør på skolen. Dersom eleven benytter flere inngangsdører på skolen, skal den inngangsdøren som ligger lengst unna hjemmet legges til grunn. Med inngangsdør menes dør der man på ene siden er utenfor og på andre siden er inne i en bygning.

Forholdene på skoleveien kan variere med årstid. Dette skal også hensyntas ved beregning av avstand, og innebærer i praksis at elever kan ha rett til skyss bare deler av året (vinterskyss), for eksempel dersom en skolevei kun er farbar på barmark. Fylkesmannen har i noen tilfeller godkjent kortere tråkk og stier som en del av skoleveien.

Reise- og ventetid

Opplæringslovens bestemmelser oppstiller ingen faste maksimaltider for skoleskyssen, men fastslår at skoleskyssen skal være forsvarlig og reisetiden akseptabel. Hva som er forsvarlig reisetid må vurderes konkret ut fra den enkelte elev og det skal tas hensyn til elevens alder, avstand mellom hjem og skole, tid i hjemmet og eventuelt handicap. Det settes også krav om at skyssen skal kunne organiseres rasjonelt og effektivt. Reise og ventetid skal sees i sammenheng. Reise- og ventetiden gjelder på de strekinger elever ha rett på skoleskyss etter friskolelovens bestemmelser, dvs. innenfor bostedskommunen

RUTINER I FORBINDELSE MED NYTT SKOLEÅR

Elever med skolebillett (avstand) skal gjelder følgende:

Når elevlistene for neste skoleår tilgjengeliggjøres i Bussportalen 1. juni skal skolen gjennomgå følgende:

- Kontrollere avstanden for de elevene som flyttes opp fra 1. til 2. klasse.
- Dersom eleven har endret bostedsadresse eller det er gjort endringer i skoleveien for elevene som f.eks. at det er bygget en ny gangvei.
- Føre på evt. nye elever som vurderes å ha rett til gratis skoleskyss ut fra lovens avstandsregler og slette elever som har sluttet på skolen.

For elever med innvilget skolebillett fra forrige skoleår ut i fra avstand, der det ikke foreligger endringer, er det ikke nødvendig å kontrollere grunnlaget på nytt for hvert skoleår.

Elever med skoleskyss med minibuss/drosje (avstand): For elever som oppfyller avstandsvilkår i loven og som er innvilget skyss gjennom Konsentra (skoleskyss med minibuss/drosje) grunnet manglende kollektivtilbud i bostedskommunen eller for lang gangavstand til holdeplass i bostedskommunen, må det gjøres en vurdering før hvert skoleår om eleven fortsatt oppfyller vilkåret for skoleskyss med minibuss/drosje eller nå kan reise med kollektivtransport eller gå i stedet. En slik årlig vurdering er nødvendig ettersom kollektivtilbudet kan endre seg fra år til år, og fordi hva som regnes som akseptabel skolareise varierer med elevenes alder/klassestrinn. Dersom vurderingen viser at eleven kommende skoleår kan reise kollektivt, føres eleven opp som ny elev i Bussportalen. Har eleven fortsatt behov for skoleskyss med minibuss/drosje registreres dette i Skoleweb og avtalte tider legges inn. Avtalte tider vil Konsentra sende ut til hver skole ved skolestart

RUTINER FOR NYE SAKER

Skyssrettigheter for elever som flytter inn/ut av skolens inntaksområde rapporteres fortløpende til Konsentra, se retningslinjer ovenfor.

Skolen/kommunen har **ikke** vedtaksmyndighet og kan derav ikke avslå/innvilge søknader om skyss for nye elever ut i fra at avstanden mellom hjem og skole er under 4 (2) km. I Akershus er det Ruter som har vedtaksmyndigheten for elever som oppfyller lovens avstandskrav. Forvaltningslovens veiledningsplikt gjør imidlertid at skolen/kommunen må opplyse foresatte om at avstanden anses å ikke oppfylle vilkåret for rett til gratis skoleskyss, men dette kan ikke formuleres som et vedtak. Dersom foresatte likevel ønsker å søke om gratis skoleskyss, sendes søknaden til Ruter. Alternativt kan skolen legge inn eleven i Bussportalen og velge «annen årsak» som søknadsgrunnlag dersom avstandsvilkåret ikke er oppfylt. Disse går automatisk til manuell behandling hos Ruter.

Vurdering av avstand og kollektivtilbud: Skolen vurderer selv avstanden mellom hjem og skole etter korteste farbare vei ut fra tilgjengelig kartmateriale. For å finne korteste gangavstand kan f.eks. bussportalen eller kartsidene på [googlemaps.no](https://www.google.com/maps) benyttes som veiledende.

Skolen/kommunen må også vurdere om det er mulig å reise kollektivt mellom hjem og skole. Grunnlag for denne vurderingen er ruteopplysningene på www.entur.no. Er skolen i tvil om avstanden gir rett til gratis skoleskyss, kan Ruter As bes om en kontrollmåling.

Avstandskravet er oppfylt og eleven kan benytte kollektivtransport til/fra skolen:
Skolen skal legge inn nye elever i Bussportalen.

Dersom eleven kan reise med kollektivtransport innenfor akseptabel reisetid, men gangavstanden til holdeplass er for lang innenfor bostedskommunen, har eleven rett til skyss til/fra holdeplass/oppsamlingsplass forutsatt at vilkåret forøvrig er oppfylt. Skolen kan i slike tilfeller sende søknad om skoleskyss med minibuss/drosje via Skoleweb. Elevene vil innvilges skoleskyss med minibuss/drosje til holdeplass og kollektivtransport på resten av strekningen til kommunegrensen.

Avstandskravet er oppfylt, men det er ikke noe kollektivtilbud eleven kan benytte:
Skolen skal registrere nye elever i Skoleweb.

Skolen er i tvil om avstandskrav er oppfylt eller i tvil om skysstilbud: Dersom skolen er usikker på retten til skyss eller skysstilbudet for eleven legges denne inn i Bussportalen med grunnlag «annen årsak» og begrunnelse legges inn. Dersom avstandskravet ikke er oppfylt vil søknaden gå til manuell behandling hos Ruter. Dersom Ruter innvilger søknaden vil det fremgå av vedtaksbrevet hvilken type skyss eleven tilbys. Dersom det innvilges skolebillett dukker dette automatisk opp i bussportalen og kort bestilles automatisk. Ved skoleskyss med minibuss/drosje vil det automatisk opprettes en søknad i Skoleweb som skolen må fullføre og sende inn.

Vinterskyss

I enkelte tilfeller innebærer korteste farbare vei bruk av turvei, gårdsvei, eller lignende som ikke brøytes. Dersom avstanden etter denne veien er under 4 (2) km, hender det at avstanden overstiger lovens avstandskrav på vinteren. I slike tilfeller har eleven rett til gratis skoleskyss i

vinterperioden(vinterskyss). Søknad om skoleskyss leges inn i bussportalen med grunnlag «vinterskyss». Dersom eleven har behov for spesialskyss legges søknad inn i Skoleweb med tilhørende dokumentasjon.

Vedtak om vinterskyss gjøres gjeldende i perioden 1. november – 1. april, eller så lenge framkommeligheten på vinterstid gjør at korteste farbare vei ikke kan benyttes. Skolen må vurdere om behovet for skyss grunnet fremkommelighet er til stede ut over angitt periode.

Skolebillettene har ingen tidsbegrensning på dato, så skolen må hvert år sørge for å dele ut og samle inn skolebilletter fra elever som er innvilget vinterskyss med kollektivtransport. Skolebillettene som er utstedt med vinterskyss må skolen gå inn i bussportalen og sperre ved utgangen av perioden, samt samle inn billettene og destruere disse. Kommunen betaler refusjon etter persontakst (jf. opplæringsloven § 13-4) så lenge skolebillettene ikke er stoppet. Bruk av skolebilletten utover angitte dato er å anse som misbruk.

For elever som er innvilget vinterskyss med skoleskyss med minibuss/drosje, avgjøres kommunens refusjon av perioden skyssen har foregått.

5. DELT BOSTED

Elever med to bosteder har rett på skyss fra begge hjem jf. udir-3-2009. Retten til skoleskyss innenfor bostedskommunen gjelder fra begge hjem ved delt bosted forutsatt at de oppfyller vilkåret i oppl. § 7-1(avstand) eller § 7-3(medisinsk). Det må dokumenteres at det foreligger en rimelig fast, planlagt og regelmessig ordning eller en rettslig fastsatt deling. Dokumentasjonen skal være fysisk undertegnet av begge foresatte og skal vise elevens bostedsmønster. Det må fremgå av dokumentasjonen når eleven skal bo på hvilket bosted, f.eks. partalls uker hos mor og oddetallsuker hos far, tirsdager- onsdager hos mor i oddetallsuker og resten hos far. Dersom avtale ikke vedliggjer vil søknad avslås.

Søknader om gratis skoleskyss i forbindelse med delt bosted skal legges inn i Bussportalen og delt bosted hukes av. Alle søknader vil deretter sendes Ruter for vedtaksbehandling. Ved innvilgelse av skolebillett vil skolebillett produseres og sendes ut. Følgende dokumentasjon/opplysninger skal registreres ved søknad om skyss i forbindelse med delt bosted:

- Elevens navn og fødselsdato, folkeregistrert adresse, skoletilhørighet og klassetrinn
- Begge foresattes navn og bostedsadresser
- Avtale om delt bosted (jf. krav til dokumentasjon ovenfor)
- Signert av begge foresatte.
- Dokumentasjon fra sakkyndig dersom det søkes om skyss etter reglene i opplæringsloven § 7-3 (se kapittel om medisinsk behov for skyss)

Merk at det for skoleskyss er bostedsfordeling på skoledagene som er avgjørende og at å bo innebærer overnatting.

Merk:

Skoleskyssen skal være rasjonell og forsvarlig. Rutegående transport er førstevalg i all skoleskyss. Ekstraordinært kostbare skyssordninger og skyssordninger med ikke akseptable reisetider kan medføre at daglig skyss ikke blir forsvarlig. Eleven må da innløsjes eller foresatte må selv ta ansvaret for skoleskyssen. Foresatte har et selvstendig ansvar knyttet til barnas skolehverdag, jf. barnelova § 30. Dette innebærer at retten til skoleskyss kan være innfridd selv om foresatte mener at skolereisen blir for krevende eller komplisert for barna. Det vil være opp til foreldrene å gjøre de tilpasninger de mener er nødvendige.

RUTINER FOR NYE SAKER

1. Dokumentasjon av bostedsopplegg skal vedlegges (se s. 9). Dette er nødvendig for at Ruter As skal kunne vurdere om avtalen gir rett til gratis skoleskyss.

2. Vurdering av skyssrettighet og skyssstilbud: Dersom forutsetningene med hensyn til avtale om delt bosted er til stede, må skolen vurdere om avstanden etter korteste farbare vei fra den andre bostedsadressen (ikke folkeregistrert adresse) gir rett til gratis skyss etter opplæringsloven § 7-1. Skolen skal også vurdere om eleven kan reise med kollektivtransport mellom skolen og dette bostedet.

3. Eleven kan reise med kollektivtransport: Søknad registreres i bussportalen. Dersom eleven innvilges skyss med ordinær kollektivtransport skjer bestilling av kort automatisk når Ruter fatter vedtak. Dersom det er snakk om spesialskyss eller en kombinasjon av spesialskyss og kollektivtransportvil skolen/kommunen få beskjed om dette og en søknad opprettes automatisk i skoleweb. Skolen/kommunen må gå inn i skoleweb og fullføre denne. Eleven vil innvilges skyssrefusjon eller skolebillett.

4. Behov for spesialskyss: Dersom avstanden oppfyller lovens krav, men det ikke er mulig å reise kollektivt på hele eller deler av strekningen i bostedskommunen, kan skolen sende søknad via Skoleweb. Det samme gjelder dersom legeerklæring dokumenterer at eleven har behov for skoleskyss med minibuss/drosje. Husk å registrere både folkeregistrert adresse og henteadresse.

RUTINER VED NYTT SKOLEÅR

Vedtak om gratis skoleskyss til kommunegrensen i forbindelse med delt bosted gjelder vanligvis så lenge forutsetningene for vedtaket er til stede, dvs. så lenge det ikke gjøres endringer i skoletilhørighet, bostedsadresser eller i avtalen om delt bosted. Ved endringer i ovennevnte forutsetninger må det sendes ny søknad om skyss og det må fattes nytt vedtak i saken. Det samme gjelder dersom legeerklæring ikke lenger dokumenterer elevens behov for skyss.

Elever med skolebillett: For elever med skolebillett må skolen sørge for at eleven ligger i elevlisten for neste skoleår i Bussportalen og delt bosted er valgt på eleven. Denne listen er en kopi av elevlisten for nåværende skoleår og blir tilgjengeliggjort 1. juni.

Elever med skoleskyss med minibuss/drosje: For elever som tidligere har hatt skoleskyss med minibuss/drosje på medisinsk grunnlag, manglende kollektivtilbud eller for lang gangavstand til

holdeplass/oppsamlingsplass i forbindelse med delt bosted, må skolen vurdere om dette forholdet fortsatt gir eleven behov for skoleskyss med minibuss/drosje. Endringer i kollektivtilbudet, skoletider eller hva som regnes som akseptabel skolevei (endres med elevens alder) kan gjøre at eleven nå kan benytte kollektivtransport. Dersom det fortsatt er behov for skoleskyss med minibuss/drosje, legges bestilling inn i Skoleweb på vanlig måte. For elever med skole billett må skole sørge for at eleven ligger i elevlisten for neste skoleår i Bussportalen. Denne listen er en kopi av elevlisten for inneværende skoleår og blir tilgjengeliggjort 1.juni. Kan eleven benytte kollektivtransport søkes det om skolebillett i bussportalen. Er skolen i tvil om skysstilbudet, sendes saken til Ruter As for behandling og nytt vedtak.

Søknader i Skoleweb som er fylt ut feil/ er mangelfulle vil settes tilbake til skolen. E-post vil sendes skolen med hva som er mangelen.

6. SÆRLIG FARLIG ELLER VANSKELIG SKOLEVEI

OPPLÆRINGSLOVEN § 7-1

Elever som har særlig farlig eller vanskelig skolevei innenfor bostedskommunen har rett på skyss uavhengig av avstand. All ferdsel i trafikk innebærer en viss risiko, men dette er likevel ikke tilstrekkelig til å få skyss på ovennevnte grunnlaget. Faren ved å ferdes på den aktuelle strekningen det søkes skyss for må være utenom det vanlige farlig, altså en «særlig risiko» for barnet det gjelder (Udir-3-2009). Elevenes trafikkferdigheter er helt avhengig av relevant trening og opplæring. Det er stor individuelle forskjeller mellom barn på samme alder. Foresatte har hovedansvaret for trafikkopplæringen av egne barn. Når det innvilges skyss for en begrenset periode er svært viktig at foresatte i denne perioden trener mye med barna slik at de blir i stand til å ferdes i trafikken på egenhånd når skyssen bortfaller.

Enkelte kommuner har vedtak på at visse veistreknings er å betrakte som særlig farlig eller vanskelig for alle elever i grunnskolen eller for elever i visse klassetrinn. Disse vedtakene er kun å anse som veiledende. Vedtak om skoleskyss er enkeltvedtak og skal alltid fattes på bakgrunn av en individuell vurdering av den enkelte elevs forutsetninger til å ferdes på veien det søkes skyss for sett i forhold til alder, utvikling, modenhet, trafikk tetthet, oversiktighet på veien osv.

Merk:

Det er et stort skille mellom særlig farlig og trygg skolevei. Det er særlig farlig skolevei som gir rett til skyss etter opplæringslovens bestemmelser

RUTINER

Ansvar for å sørge for forsvarlig skolereise når avstanden er **under 4 (2) km**:

Når skoleveien er under 4 (2) km, etter korteste farbare vei, er kommunen ansvarlig for skyssen. Kommunens saksbehandling skal følge forvaltningslovens regler om enkeltvedtak. Kommunen er også ansvarlig for transporten, jf. opplæringsloven § 13-4, og kan enten sørge for transport selv eller bestille kommunal skyss via Ruter. Dersom kommunen ønsker at Ruter skal stå for transporten registreres eleven i Bussportalen eller med skoleskyss med minibuss/drosje i

Skoleweb. Grunnlag settes som «trafikkfarlig vei». Elever som er innvilget skyss grunnet særlig farlig- eller vanskelig skolevei gjennom kommunalt vedtak vil fremgå i elevlisten for neste skoleår i Bussportalen. Skolen/kommunen må kontrollere opplysningene om eleven og at det er merket med «trafikkfarlig vei» som grunnlag.

Ansvar for å sørge for forsvarlig skolereise når avstanden er over 4 (2) km:

Når eleven har rett på gratis skoleskyss ut i fra avstand over 4 (2) km, er det Ruter som er behandlingsansvarlig og derav fatter vedtak. Spørsmålet om særlig farlig eller vanskelig skolevei er i slike tilfeller som regel knyttet til strekningen til/fra holdeplass. I slike saker trenger Ruter kommunens/skolens vurdering av om skoleveien er å betrakte som særlig farlig eller vanskelig for angjeldende elev. Dette ettersom det er kommunen/skolen som har best kjennskap til veinettet og har forutsetning for å vurdere elevens modenhet og forutsetning for å takle skolereisen. Slik informasjon må derfor vedlegges søknaden i Bussportalen dersom søknaden sendes fra skolen/kommunen. I tillegg kan det være behov for trafiksikkerhetsfaglig uttalelse fra Statens vegvesen dersom veien er riks- eller fylkesvei. Er ikke ovennevnte informasjon vedlagt søknad vil Ruter innhente opplysningene før saken kan behandles, noe som kan forsinke saksbehandlingstiden. Elevens navn, folkeregistrert adresse, skoletilhørighet og klassetrinn skal fremgå av søknaden dersom denne sendes av foresatte.

7. MEDISINSK BEHOV FOR SKYSS

OPPLÆRINGSLOVEN §7-3

Opplæringsloven § 7-3, jf. friskoleloven § 3-7, gir elever som har behov for skyss grunnet funksjonshemming, midlertidig skade eller sykdom rett på gratis skyss mellom bosted og kommunegrensen uavhengig av avstand. Det er ikke tilstrekkelig at eleven har en funksjonshemming, skade eller sykdom. Det kreves at funksjonshemmingen, skaden eller sykdommen gjør det nødvendig med skoleskyss (prp. 95L, 2009-2010).

Behovet for skyss må dokumenteres gjennom erklæring fra sakkyndig, f.eks lege eller psykolog. Det er ikke funksjonshemmingen, skaden eller sykdommen som sådan som skal dokumenteres, men hva som fører til at denne tilstanden gjør at eleven har behov for skyss til og fra skolen.

Sakkyndig skal dokumentere:

- Hva eleven kan mestere på en skolereise, f.eks. eleven vet hvor han/hun bor, eleven klarer fysisk å gå av/ på en buss, eleven mestrer å trykke på stoppknappen, hvor langt eleven klarer å gå, kan eleven ta buss dersom han/hun får reservert sete? Kan eleven benytte kollektivtransport dersom vedkommende har reisefølge? o.l.
- Hva eleven ikke mestrer knyttet til en skolereise

Dersom sykdommen eller funksjonshemmingen gjør at eleven har behov for skoleskyss med minibuss/drosje må dette framgå og dokumenteres fra sakkyndig. Dersom behov for skoleskyss med minibuss/drosje ikke er dokumentert fra sakkyndig vil eleven ved en innvilgelse få skolebillett og bli registrert i elevlisten i Bussportalen.

Ved midlertidig behov for skyss grunnet skade eller sykdom skal tidsavgrensningen fremgå av dokumentasjon fra sakkyndig. Dette gjelder også elever som har behov for skyss hvert år av medisinske årsaker, men bare i deler av skoleåret.

Dersom en elev med spesialskyss har behov for hjelp til f.eks å bære sekk, hjelp opp trappen til skolen, følges inn på skolen etc. har skolen/kommunens ansvar å stille med hjelp/ledsager. Det tilligger ikke sjåførene å utføre slike oppgaver.

Voksne elever som har grunnskoleopplæring etter opplæringsloven kap.4A har også skyssrett på medisinsk grunnlag.

Dersom en elev som legges inn i skoleweb med kode MOV skal vedkommende mottas av voksen i begge ender av transporten. **Gjøres ikke dette vil MOV fjernes fra søknaden.**

RUTINER FOR NYE SAKER

Erklæring fra sakkyndig dokumenterer behov for spesialskyss (kan ikke reise kollektivt):

Dersom det fremgår av sakkyndigerklæringen at eleven har behov for skoleskyss med minibuss/drosje sendes søknad via Skoleweb på vanlig måte. Dokumentasjon fra sakkyndig skal oversendes samtidig med at søknaden legges inn i Skoleweb. Er dokumentasjon fra sakkyndig ikke vedlagt vil søknad bli avslått.

Medisinske elever som kan reise kollektivt:

For elever som kan reise med kollektivtransport, eller det ikke kan dokumenteres behov for spesialskyss, skal det legges inn en ny elev i bussportalen vedlagt erklæring fra sakkyndig.

Endring av transportbehov

I enkelte tilfeller endres elevens behov for skoleskyss med minibuss/drosje seg med tiden slik at en elev som har hatt behov for spesialskyss blir mer i stand til å benytte ordinær kollektivtransport, eller eleven har behov for å trene på å benytte kollektivtransport. I slike tilfeller bestiller skolen skolebillett direkte fra Konsentra og ikke i Bussportalen. Av henvendelsen må det framgå at eleven allerede er innvilget skoleskyss med minibuss/drosje på medisinsk grunnlag. Det er i disse sakene ikke nødvendig med ny legeerklæring. Det vil i slike tilfeller også kunne innvilges billett til en ledsager i en overgangsperiode dersom det er behov for det, slik søknad sendes Ruter.

Avbestilling av skoleskyss med minibuss/drosje på dager eleven skal trene på å bruke kollektivtransport må meldes til Konsentra as innen kl. 1200 dagen før.

RUTINER VED NYTT SKOLEÅR

Elever med skolebillett (medisinsk):

Dersom en elev tidligere er innvilget skolebillett på medisinsk grunnlag vil det framgå av vedtaket hvor lenge det er gyldig. I den tid vedtaket er gyldig er det ikke nødvendig å dokumentere behovet for skyss på nytt for hvert skoleår. Skolen må sørge for at elevene ligger i elevlisten for neste skoleår som tilgjengeliggjøres 1. juni i bussportalen.

Er vedtaket kun er gjort gyldig for en gitt tidsbegrenset periode i året, et eller flere konkrete skoleår, eller liknende må det sendes inn ny søknad til Bussportalen med ny legeerklæring ved ytterligere behov for skyss.

Elever med skoleskyss med minibuss/drosje (medisinsk):

For elever som tidligere er innvilget skoleskyss med minibuss/drosje på medisinsk grunnlag, og som fortsatt har behov for spesialskyss, legges søknad om skyss inn i Skoleweb på vanlig måte. Husk ny legeattest i de tilfeller der dette er nødvendig.

Midlertidig behov for skyss:

Ved midlertidig behov for skyss grunnet skade eller liknende, skal tidsavgrensningen fremgå av legeerklæringen. Dette gjelder også elever som har fast behov for skyss, men bare i deler av skoleåret (f.eks. dokumenter behov for vinterskyss). Er ikke erklæring fra sakkyndig tidsavgrenset vil Ruter etter eget skjønn fastsette tidsrommet på bakgrunn av opplysninger som fremkommer av innsendte dokumentasjon.

8. MIDLERTIDIG BOSTED

Retten til skyss etter friskolelovens regler gjelder i utgangspunktet for reisen mellom folkeregistrert adresse og friskolen. I enkelte tilfeller kan det være behov for at eleven i en periode må bo utenfor hjemmet. I de fleste situasjoner vil eleven ha rett på skyss til/fra midlertidig bosted dersom vilkåret ellers er oppfylt. Dette gjelder uavhengig av hvilke kommune/fylkeskommune avlastningshjemmet ligger. Sikkerhetsgrunner eller uforsvarlig lang reisetid kan likevel føre til at eleven må bytte skole den tiden eleven skal ha skyss til denne adressen (udir-2-2019)

Noen elever bor utenfor hjemmet fordi de blir tatt hånd om av barnevernet. Dersom plasseringen innebærer fast bosted i **fosterhjem**, har eleven rett til gratis skoleskyss mellom fosterhjemmet og skolen dersom opplæringsloven §§ 7-1 eller 7-3 er oppfylt. I så fall er det den fylkeskommunen der eleven bodde da plasseringen i fosterhjemmet ble vedtatt som er ansvarlig for skyssen dersom avstanden mellom fosterhjemmet og skolen er over 4 (2) km. Har eleven rett til skyss etter reglene om særlig farlig eller vanskelig skolevei, er det kommunen der elevens folkeregistrert adresse ligger som er ansvarlig for skyss, herunder å fatte vedtak om skyss.

Enkelte elever som tas hånd om av barnevernet kan i perioder ha behov for **midlertidig bosted** mens de venter på et mer permanent bosted. Eleven har i så fall krav på å få fortsette ved den skolen de har skoleplass på fram til en permanent løsning foreligger. Så lenge det er snakk om midlertidig bosted er det barnevernet som er ansvarlig for skyss, jf. Udir-3-2009” Særlege problemstillinger i samband med retten til skyss”.

Elever som har opphold i **avlastningshjem** har samme retten til skyss som andre elever etter reglene i friskoleloven §3-7. Avlastningshjemmet er å anse som elevens hjem de dagene vedkommende oppholder seg der. I de fleste situasjoner vil eleven ha rett på skyss til/fra avlastning dersom vilkåret for skyss ellers er oppfylt. Dette gjelder uavhengig av hvilke kommune/fylkeskommune avlastningshjemmet ligger. Sikkerhetsgrunner eller uforsvarlig lang

reisetid kan likevel føre til at eleven må bytte skole den tiden eleven skal ha skyss til denne adressen (udir-2-2019)

Retten til skyss til avlastningshjem gjelder kun avlastning som er organisert av kommunen og følger et kommunalt vedtak. Vedtaket må vedlegges søknaden om skyss.

Andre tilfeller som gjør at elever må bo utenfor hjemmet kan f.eks. være forhold som gjør at eleven i en periode må bo på krisesenter alene eller sammen med en foresatt. Det kan også være tilfeller der elever midlertidig må bo hjemmefra fordi aleneforeldre blir syk og ikke kan ha den daglige omsorgen. I slike tilfeller har eleven rett til opplæring ved den skolen eleven er tatt inn på selv om det midlertidige bostedet ligger i et annet fylke. Eleven har rett til skyss til den vanlige skolen dersom lovens vilkår for å ha rett til skyss er oppfylt med mindre det midlertidige bostedet ligger slik til at det ikke er mulig å få til en akseptabel skolereise. Det er fylket/kommunen der folkeregistrert adresse ligger som er ansvarlig for skyssen.

I saker som gjelder midlertidig bosted, skal det tas hensyn til at eleven er i en vanskelig situasjon. Både skolen og Ruter As skal vise fleksibilitet og ta raske avgjørelser. Eventuelle vedtak fra barnevernet, PPT eller andre instanser bør alltid vedlegges når det søkes i forbindelse med midlertidig bosted.

Merk:

Bosted utenfor hjemmet som skyldes andre mer «frivillige forhold» som f.eks. oppussing/utleie av hjemmet, gir ikke rett til gratis skoleskyss. Utgifter til skoleskyss grunnet midlertidig bosted utenfor hjemmet forårsaket av brann, vannskade ol. Dekkes ikke av opplæringslovens bestemmelser, slike utgifter dekkes normalt av innboforsikringen.

RUTINER

Søknader om gratis skoleskyss ved midlertidig bosted legges inn i bussportalen. Saken prioriteres og gis rask avklaring.

Av søknader om gratis skoleskyss til midlertidig adresse skal følgende dokumenteres gjennom søknaden:

- Elevens navn
- Midlertidig bostedsadresse
- Hvor lenge dette skal være elevens adresse (hvis dette er kjent)
- Elevens folkeregistrerte adresse
- Skoletilhørighet og klassetrinn
- Bakgrunnen for at eleven ikke kan bo i hjemmet. Dette er nødvendig for at Ruter As skal kunne vurdere om årsaken til bosted utenfor folkeregistrert adresse gir rett til gratis skoleskyss, og hvem som er ansvarlig for skyssen. Årsaken skal dokumenteres gjennom kopi av vedtak fra barnevernet eller gjennom uttalelse fra institusjon, PP-tjeneste, eller annen sakkyndig instans.

Ved innvilgelse vil det av vedtaksbrevet framgå hvilken type skyss eleven tilbys, og skolen vil bli bedt om å legge inn eleven i Bussportalen og/eller i Skoleweb vil bli bedt om å bestille skolebillett og/eller skyss via Skoleweb.

9. SKYSS I FORBINDELSE MED SFO OG LEKSEHJELP

SFO gir ikke rett til gratis skoleskyss da dette ikke er en del av grunnskoleopplæringen, men er å anse som en fritidsaktivitet. Retten til skyss er knyttet til retten til opplæring. Elever med funksjonshemming, midlertidig skade eller sykdom har likevel rett til skyss til og fra SFO i skoleåret, jf. opplæringsloven § 7-3. Ansvar for skyss for disse elevene følger vanlige regler etter opplæringsloven § 13-4, innenfor bostedskommunen. Skyssberettigede elever forøvrig har rett på skyss de dagene de ikke benytter seg av SFO. Loven er ikke til hinder for at kommunen selv dekker skyss for friske elever i forbindelse med SFO.

I likhet med SFO regnes også leksehjelp som et frivillig tilbud etter loven. Leksehjelp gir ikke rett til gratis skoleskyss, heller ikke for funksjonshemmede elever og elever med midlertidig skade eller sykdom.

10. MIDLERTIDIG REISEBEVIS

Skolen har mulighet til å utstede midlertidig reisebevis dersom:

- Eleven har glemt skolebilletten hjemme.
Dersom en elev har glemt reisekortet hjemme skal eleven få sitte på med bussen til skolen. Eleven må oppsøke skolens kontor for å få utstedt midlertidig reisebevis for å få rett til å bli med bussen på hjemreisen uten å løse billett. Elever uten midlertidig bevis må løse billett.
- Det er feil på skolebilletten
Skolen/kommunen bestiller erstatningskort i Bussportalen. Det gamle kortet sperres automatisk og et nytt kort sendes skolen. Midlertidig reisebevis utstedes til feilen er rettet/nytt kort er mottatt.
- Eleven har mistet skolebilletten
Midlertidig reisebevis utstedes til eleven har mottatt nytt reisekort.

Merk:

Det er **ikke** anledning til å utstede midlertidig reisebevis i påvente av vedtak på skyssøknad. For elever som selv har kjøpt reisekort eller der skolen har kjøpt reisekort skal det **ikke** utstedes midlertidig reisebevis.

11. UTBETALING AV SKYSSREFUSJON

Elever som er innvilget skysstrefusjon vil få dette utbetalt 2 ganger i året etter slutten av hvert semester. Refusjonen utbetales etter persontakst for de dager eleven har vært tilstede på skole. Refusjonsutbetaling skjer på følgende måte:

1. Skolen sender inn liste over antall dager/fraværsdager på de enkelte elevene etter hvert endte semester (høst/sommer).
2. a) Skolen sender opplysninger om kontonummer og kontohavers navn i listene sammen med antall dager eleven har vært tilstede på skolen. Refusjon utbetales direkte til foresatte ut i fra innsendte opplysninger

eller

- b) Dersom skolen ikke sender inn kontoopplysninger må den som skal ha utbetalingen selv sende en henvendelse med opplysninger om elevens navn, skole, kontonummer og kontohavers navn samt opplysninger om hvilket semester det søkes om refusjon for. Henvendelsen sendes til post@ruter.no.
3. Ruter utbetaler fortløpende ettersom vi mottar henvendelsene. Det vil ikke bli sendt ut noe brev i forbindelse med utbetalingen. Kontohaver må selv følge med på sin konto.

12. ØKONOMISK ANSVAR FOR SKOLESKYSS

Kommunen er økonomisk ansvarlig for:

- Reisefølge og tilsyn for grunnskoleelever innenfor bostedskommunen.
- Betaling av refusjon etter persontakst for grunnskoleelever innenfor bostedskommunen

Barnevernet er ansvarlig for skysst av elever som i perioder, etter barnevernsvedtak, har midlertidig bosted mens de venter på et mer permanent bosted.

For øvrige kostnader til skoleskysst er Akershus fylkeskommune (Ruter As) økonomisk ansvarlig.

13. HVEM GJØR HVA I SKOLESKYSSEN

I Akershus er fylkeskommunens ansvar og vedtaksmyndighet knyttet til skoleskyss delegert til Ruter As.

Ruter

- Saksbehandling
- Klagebehandling
- Skoleweb søknader
- veiledning

Tlf

Ruter: 22 05 70 70

Skoleweb: 22 05 70 20 (kun til bruk for skolene)

E-post: post@ruter.no

Konsentra

- Skoleweb teknisk /support
- Organisering av spesialtransport
- Bussportalen teknisk /support
- Produksjon og utsendelse av skolebilletter

TLF: 24 20 20 33

E-post: akershus@skoleskyss.no